

Boekverslag Indische duinen

Melanie van Kouwen

© havovwo.nl

W1: orientatie :gegevens

5 havo, '03/'04, boek 7

Naam: Melanie van Kouwen

Klas 5 havo B

Gegevens over boek 7

Titel (+ondertitel) Indische duinen
Naam auteur: Adriaan van Dis
Plaats, jaar uitgave Groningen, 2001
Jaar 1^e druk: 1994
Soort boek: Roman
Aantal punten: 3

Nu zoek je een aantal gegevens over de auteur op. Denk aan geboortjaar, opleiding, bekroonde en verfilmde boeken, prijzen en persoonlijke gegevens. Je kan allerlei bronnen gebruiken, zoals: de uittrekselboeken of CD-roms, internet, het **Kritisch Literatuurlexicon**, recensies uit de krant etc.

Naam auteur: Adriaan van Dis
 Persoonlijke gegevens: (Geboren op 16 december 1946 in Bergn N.H) Nederlands schrijver, dankt zijn populariteit vooral aan zijn bekendheid als presentator van een televisieprogramma, hoezeer ook zijn debuut, <i>Nathan Sid</i> (1983), werd geprezen om zijn eigen, literaire kwaliteit. Lichtvoetig is zijn proza wel genoemd, al is het niet helemaal gespeend van maniërisme. Zijn thematiek wordt gekenmerkt door een zekere tweeslachtigheid. Aan de ene kant verlangen zijn personages naar harmonie, zuiverheid, volmaakte schoonheid, aan de andere kant voelen zij zich aangetrokken door de zelfkant van het leven, het groezelige, onvolmaakte. Naast verhalend proza schrijft Van Dis ook toneelstukken, zoals <i>Tropenjaren</i> (1986) en <i>Komedie om geld</i> (1988). In 1995 ontving Van Dis de Publieksprijs voor het Nederlandse boek. WERK: (o.a.): De rat van Arras (1986); Casablanca (1986); Een barbaar in China (1987); Zoen (1987); Zilver of Het verlies van de onschuld (1988); Het beloofde land: een reis door de Karoo (1990); In Afrika (1991); Indische duinen (1994); Palmwijn (1996; boekenweekgeschenk); totok (1997; poëzie).

De bronnen die ik hiervoor gebruikt heb:

<http://home.hetnet.nl/~dyslexie1/Dis.htm>

Instructie: Dit is het laatste boek dat je leest. Het maakt uiteraard onderdeel uit van je schoolonderzoek, daarom is het handig de korte inhoud van je boek op te nemen. Doe dat in onderstaand kader. Uiteraard geef je ook de bron van de korte inhoud weer.

Titel:

Indische duinen

Korte inhoud:

Het boek Indische Duinen gaat over een Indisch gezin, dat na de oorlog met de boot terugkeert naar Nederland. Het gezin bestaat uit een zwangere moeder met drie dochters: Ada, Sakia en Jana. Hun vader Justin is in een Jappenkamp vermoord. Lea, de moeder van de drie kinderen, heeft ondertussen een nieuwe vriend, die ook Justin heet. Daarom wordt de overleden vader van de meisjes Just 1 en de vriend van hun moeder Just 2 genoemd.

In Nederland aangekomen bevalt Lea en krijgt een zoontje, de hoofdpersoon uit het boek. Hier is Just 2 de vader van. Deze man is ex-militair uit het KNIL, het Koninklijk Nederlands Indisch Leger. Justin wil zijn zoon streng opvoeden en hoopt dat zijn zoon hierdoor sterk en hard wordt, zodat hij ook zal overleven als er weer oorlog uitbreekt. Justin gaat hierbij echter te ver en mishandelt zijn zoon. Deze jongen kijkt onbewust erg tegen zijn vader op en is ook een beetje bang voor hem. Als de jongen elf jaar is, sterft zijn vader. Hij begint zijn vader te haten en wil zijn vaders naam niet meer dragen en neemt de familienaam van zijn moeder over.

Als Ada na zesenvertig jaar in Nederland te hebben gewoond sterft, gaat de hoofdpersoon op zoek naar informatie over zijn verleden en dat van zijn familie. Hij wil meer over zijn vader achterhalen en zoekt zijn familie op. Hij heeft hen nooit gekend, maar besluit toch om bij zijn tante Edmee op bezoek te gaan. Zij vertelt dat haar familie erop tegen was, dat haar jongere broer met Lea wilde trouwen. Hij had vroeger al een vrouw gehad, die vermoedelijk al was gestorven, maar zolang dit niet was vastgelegd, kon hij niet voor een tweede maal trouwen. Edmee vertelt de hoofdpersoon dat Justin ook werkelijk een weduwnaar was, maar dat zijn vader dit voor hem verborgen hield. Zo zorgde zijn vader ervoor dat Lea en haar kinderen geen echte familie van hen werden.

Niet lang daarna sterft Jana. De hoofdpersoon heeft al jarenlang vrijwel geen contact met haar gehad, omdat zij samen met haar man Errol naar Canada is verhuisd en daarna niets meer van zich heeft laten horen. Jana heeft nooit veel over de oorlog gesproken en heeft hier ook geen behoefte aan gehad. Saskia wel, sinds de dood van haar halfzus Ada heeft ze erg veel huilbuien en de oorlog blijft maar in haar hoofd ronddwalen. Ze wil hier graag over praten met haar halfbroer (de hoofdpersoon) en hij laat haar vertellen. Hij heeft nooit zo goed met zijn zus kunnen opschieten en vindt het daarom ook vervelend om urenlang naar haar verhalen te luisteren en haar te troosten als ze weer moet huilen, omdat hij weet dat ze een deel van de verhalen die ze vertelt niet zelf heeft meegemaakt, maar heeft gehoord van hun moeder. Toch luistert hij naar haar, omdat zij het zo fijn vindt om haar verhaal kwijt te kunnen. Na veel gesprekken met Saskia en andere familie komt hij erachter hoe moeilijk zij het vroeger hebben gehad en hij krijgt meer respect voor zijn hen.

Maarten, de vroegere man van Ada, gaat heel snel achteruit. Het gaat zo slecht met hem, dat hij niet meer voor zichzelf kan zorgen. Zijn zoontje Aram verzorgt hem dagenlang. De hoofdpersoon van het boek stelt voor aan Aram om hem in huis te nemen en Maarten te laten verzorgen in een verpleegtehuis, maar dit voorstel slaat Aram af. Hij wil zijn vader blijven verzorgen en zal voor altijd bij hem blijven.

Door de lange zoektocht naar familiegeheimen en gebeurtenissen van vroeger in het kamp, gaat de man uit het boek zijn familie beter begrijpen en merkt dat zijn haat voor zijn vader geen echte haat is, het is een soort verborgen liefde, liefde die hij eigenlijk nooit toe heeft willen geven. Zijn familie is toch heel belangrijk in zijn leven.

Bron:

<http://huiswerk.scholieren.com/uittreksels/verslag.php?verslagid=7223>

Boekverslag Indische duinen

Melanie van Kouwen

© havovwo.nl

Kies een gedeelte uit het boek waarvan je denkt: "Dit stukje is onmisbaar in het boek geweest". Beschrijf die passage hier.

*"Wat zag pappie eigenlijk in de antroposofie?" vroeg ik.
"De opvoeding, het idee dat je een kind alles kon leren. Je moet niet vergeten dat hij zelf nooit kansen heeft gehad. Hij wilde zo graag dat jij het ver zou schoppen."
"Slaan hoort daar niet bij."
"Nou, dat viel wel mee."
"Hij sloeg elke dag."
"Niet elke dag."
"Kom nou!"
"s Zondags hadden we het toch altijd gezellig, rijsttafel, dan was hij echt in."*

Motiveer waarom je dit gedeelte gekozen hebt:

De hoofdpersoon had haat voor zijn vader en dat kun je hier goed zien. Ook zie je dat de moeder zijn vader verdedigt. Dat had ze altijd al gedaan, en ook hielp ze de hoofdpersoon nooit als hij werd geslagen door zijn vader.

Instructie: Dit is het laatste boek van je boekenlijst dat je moet verwerken. Je bent nu toe aan het schrijven van een complete recensie. Dat houdt in dat je een aantal aspecten van het boek beschrijft en beoordeelt. Je hebt in de vorige twee periodes ook ervaring opgedaan in het schrijven van deelrecensies in een lopende tekst, waar je ook steeds je mening hebt moeten geven over deze aspecten. In deze werkbladen worden al je vaardigheden aangesproken.

We beginnen met structurele kenmerken. Hieronder vallen:

- alle tijdsaspecten
- de vertelsituatie
- thema, motieven
- indeling (in delen en/of hoofdstukken)

In onderstaand kader schrijf je nu een recensie over de structurele kenmerken van je boek.

Het boek is in zes hoofdstukken verdeeld met een titel en aan het eind van het boek staat nog een aantekening van de auteur. Er zijn eigenlijk twee thema's: 1. de relatie tussen vader en zoon en 2. een oorlogstrauma. De verhaalmotieven van dit verhaal zijn: familie, oorlog, geweld, dood en rassenonderscheid. De abstracte motieven zijn haat, eenzaamheid, liefde, angst en verlangen.

Het verhaal wordt grotendeels door de ikfiguur verteld. Hierdoor maak je precies mee wat hij voelt en meemaakt. Je komt steeds meer gevoelens van de ikfiguur te weten. Het boek is niet-chronologisch verteld, want er komen veel flashbacks in voor. Als de ikfiguur het dagboek van Ada leest ga je steeds terug in het verleden. De vertelde tijd is denk ik ongeveer 46 jaar. Hij zoekt zijn geschiedenis en vindt een dagboek van Ada na haar dood. De gehele geschiedenis wordt aan de hand van flashbacks verteld.

De verteltijd is ongeveer 4 uur, maar ik doe er ook lang over omdat ik moeite heb met lezen. Dat komt omdat ik haast nooit lees.

Instructie: Als een boek “je wat doet”, heeft dat vaak te maken met de hoofdpersoon of een ander personage. Je voelt je bij dit personage betrokken. Soms vind je een boek ook erg spannend. Dat kan dan weer te maken met spanningsopbouw en manipulatietechnieken die de schrijver hanteert. Daarover heb je het in je vorige werkblad gehad bij de structurele kenmerken.

In dit werkblad ga je toeleggen op de personages. Beschrijf ze (zie 5 havo, periode 1) en vertel hoe je je betrokken voelt . (zijn ze je sympathiek? Waarom?) Geef ook de relaties weer tussen de hoofdpersoon en jouw eigen emotionele reactie daarop. Doe dit alles in een lopend verhaal.

De moeder (Lea) van de hoofdpersoon vind ik een vrouw die achter de ellebogen is. Ze beschermt haar partner ongeacht wat hij doet. Ze houdt ze belangrijke delen uit het verleden van de hoofdpersoon achter. Verder houdt ze van magie en is ze heel optimistisch. De hoofdpersoon wil achter zijn verleden komen en heeft daar alles voor over. Hij krijgt wel haat voor zijn moeder, omdat zij van alles uit zijn verleden achter heeft gehouden. Hij voelde zich achtergesteld bij zijn vader(Justin 2), omdat Jana zijn lievelingetje was. Uiteindelijk begreep hij zijn vader wel. De hoofdpersoon is verder wel meelevend, want hij dacht vaak slechte dingen tijdens een gesprek, maar om diegene te beschermen zei hij toch lieve dingen. Ook wilde hij de vader voor Aram zijn die hij nooit had gehad. Aram is de zoon van Ada en Maarten. Ada sterft al vroeg in het boek aan kanker. Aram vertelt de hoofdpersoon dat hij haar niet zo heel erg mist, omdat hij onder andere kan doen wat van zijn moeder niet mocht. Maarten, de man van Ada, kon niet zonder Ada en ging snel achteruit. Aram wilde niet bij de hoofdpersoon wonen, omdat hij zijn vader wilde blijven verzorgen. Dit vindt echt heel erg lief, want dat kom je tegenwoordig niet vaak meer tegen. Saskia is een zus van Ada en verzorgde Ada tot aan haar dood. Zij kreeg beelden van vroeger en kon er na Ada's dood psychisch niet meer tegen. De hoofdpersoon en Saskia hadden weinig contact en voelden zich eigenlijk geen familie van elkaar. Toch praatten ze vaker met elkaar, maar daar werd de hoofdpersoon gek van omdat hij wist dat ze de verhalen had gehoord en niet zelf mee had gemaakt. Uiteindelijk voelden ze zich toch weer familie van elkaar. Na de dood van Ada bleek ook Jana snel de aarde te verlaten. Ook zij had kanker. Lea en Saskia gingen naar haar toe in Canada en de hoofdpersoon had er geen zin in. Hij wilde bij Aram blijven en was boos dat Jana nooit wat van zich had laten horen. Ook had hij het idee dat hij er niet bij hoorde omdat hij een andere huidskleur had. Jana stierf. Ten slotte is er nog een vriendin van Jana, Els. Zij zaten vroeger samen in een kamp en nadat Jana naar Canada is vertrokken hebben ze niet veel contact meer gehad, De hoofdpersoon had een oogje op haar. Gelukkig kreeg hij later in de gaten dat zijn familie toch belangrijk voor hem was.

De soort relaties tussen de personen:

De hoofdpersoon en Lea – moeder en zoon

De hoofdpersoon en Ada –halfbroer en halfzus

De hoofdpersoon en Saskia – halfbroer en halfzus

De hoofdpersoon en Maarten – zwagers

De hoofdpersoon en Aram – oom en neef

De hoofdpersoon en Justin 2 – zoon en vader

De hoofdpersoon en Els – oude bekenden

Lea en Ada – moeder en dochter

Lea en Saskia – moeder en dochter

Lea en Jana – moeder en dochter

Lea en Justin 1 – vrouw en man

Lea en Justin 2 – partners

Ada en Saskia – halfzussen

Ada en Jana – halfzussen

Ada en Maarten – vrouw en man

Ada en Aram – moeder en zoon

Aram en Maarten – zoon en vader

Els en Jana – vroegere vriendinnen

Boekverslag Indische duinen

Melanie van Kouwen

© havovwo.nl

W5: recensie: realistische kenmerken

5 havo, '03/'04, boek 7

Instructie: Het is soms moeilijk uit te maken in hoeverre een boek “echt gebeurd” is of niet. (zie informatieboek). Toch heb je vaak wel een gevoel of een roman juist wel realistisch is of juist niet. Voor de ene lezer voegt het “echt-gebeurd-kunnen-zijn” van een roman iets toe aan zijn beleving van het boek, voor de andere lezer juist niet. Soms heeft het te maken met de situaties waarin de hoofdfiguur zich bevindt, soms ook met de ruimte waarin de gebeurtenissen zich afspelen.

Hieronder beschrijf je enige situaties en ruimtes, je geeft aan in hoeverre jij die situaties en ruimtes realistisch vindt en wat dat voor effect heeft op je plezier in het boek.

(Bijvoorbeeld: in het derde hoofdstuk komt X meneer Y alweer tegen bij de bushalte. Omdat ze allebei niet werken is dat wel heel toevallig om 7 uur op maandagmorgen en dat vind ik jammer. Ik zou niet zo vroeg opstaan als ik niets te doen had, ik vind dat niet erg realistisch en het doet voor mij afbreuk aan het geheel van het verhaal)

Dit verhaal kun je denk ik op alle manieren wel als realistisch beschouwen. Er was een klein stukje waarvan ik dacht dat het niet klopte. Dat is het volgende stukje:

De hoofdpersoon heeft het over de duinen waar een hondje vast zat in drijfzand. Dat vind ik erg onrealistisch, want ik heb nog nooit duinen aan zee gezien met drijfzand. Ik vind het erg raar en geloof het verhaal niet meer zo.

Voor de rest gaat het over de hoofdpersoon die op zoek is naar zijn verleden en dat gebeurt in het dagelijkse leven ook zo vaak. Hij wordt tegengewerkt door zijn moeder en dat is waarschijnlijk om hem te beschermen en ook dat komt ook vaak voor. Ik vind het erg interessant hoe hij bepaalde dingen afhandelt. Ik denk dat ik precies hetzelfde als hij had gedaan, want ik zou ook boos worden op mijn moeder als ze dingen achter zou houden.

Boekverslag Indische duinen

Melanie van Kouwen

© havovwo.nl

W6: recensie: morele argumenten

5 havo '03/'04, boek 7

Instructie: soms vind je dat een in de roman voorkomend personage niet “goed” bezig is. Hij/zij bedriegt de boel bijvoorbeeld, of hangt juist erg het zielige slachtoffer uit, of slaat de hele zaak kort en klein. Dat heeft te maken met jouw morele overtuigingen.

Hieronder beschrijf je enige handelingen van de hoofdpersoon, moreel gezien, en je beoordeelt deze handelingen. Je vermeldt duidelijk waarom je het er wel of juist niet mee eens bent. Vergeet niet toe te voegen wat dit voor waarde aan je leesplezier toevoegt.

(Bijvoorbeeld over “Het parfum” van P.Suskind: x is natuurlijk een afschuwelijke schurk. Ik bedoel maar: wie vermoord er nou 24 jonge meisjes om hun geur te stelen. Dan moet je toch wel volkomen gestoord zijn. Wat ik ook griezelig vind dat is dat hij er volstrekt geen spijt van heeft.. Toch maakt dat juist het boek weer interessant voor mij: ik zou nooit zoiets kunnen bedenken, het is bizar)

De hoofdpersoon zegt niet eerlijk wat hij vindt tegen zijn halfzus Saskia om haar te beschermen. Dit vind ik wel goed van hem. Het is wel handig dat er in het boek wordt beschreven wat hij echt denkt. Dit was zeer plezierig.

De hoofdpersoon wilde Aram in huis nemen en als een vader voor hem zijn. Dit vind ik eigenlijk wel hypocriet, omdat Maarten, Arams' echte vader nog leefde. Maarten was zijn vrouw al verloren en dan ook nog zijn zoon. Dat vind ik niet kunnen. Wat mij zeer op prijs stelde was dat Aram bij zijn zieke vader bleef en hem bleef verzorgen.

Zijn gevoelens tegenover zijn vader snap ik wel, maar toch het is en blijft je vader. Hij werd dan wel geslagen wat natuurlijk niet kan, maar voor de rest kende hij zijn vader niet echt, dus hij had wat minder vooroordelen moeten hebben. Uiteindelijk begreep hij zijn vader en kreeg haat voor zijn moeder. Dat was ook niet helemaal eerlijk. Ze heeft misschien wel dingen uit zijn verleden voor hem achtergehouden wat niet goed te keuren is, want hij heeft recht op zijn verleden, maar ze deed het waarschijnlijk om hem te beschermen. Ik vond de passages tussen deze personen zeer boeiend. Al denk ik niet dat ik ooit zulke informatie achter zou houden. Ik vind dat iedereen recht heeft op zijn verleden en dat je erover moet kunnen praten.

Instructie: je kunt nu aan het einde van de rit alle 8 boeken met elkaar vergelijken. Gebruik hier je balansverslag ook voor, daar heb je immers al een deel van het werk verricht. Probeer een volgorde aan te geven: welk boek vond je het beste (+ waarom), welk het minste. Dit is een belangrijk werkblad: je kunt er je mondeling schoolonderzoek Letterkunde mee beginnen. Hoe beter de voorbereiding, hoe makkelijker ook het begin van je schoolonderzoek.

Je schrijft je tekst weer in een lopend verhaal, maak wel duidelijke alinea's (leukste boek, argumenten, minst leuke, argumenten enz.)

'Een hart van steen' vond ik het leukste boek, omdat ik het zeer boeiend en spannend vond. Ik vond het zeer boeiend om te zien hoe Ellen haar leven weer op de rails kreeg en hoe ze reageerde op de moord. Ook vond ik het leuk om te zien hoe ze met haar broertje omging. Ze deed echt alles om hem te beschermen. Een zeer interessant boek en erg makkelijk om doorheen te lezen en zo spannend dat je door blijft lezen.

Het leukste boek na 'Een hart van steen' vond ik 'Wierook en tranen'. Dit boek vond ik erg zielig en sprak me erg aan. In dit verhaal leefde ik me helemaal in. Echt een zeer boeiend boek, vanwege de oorlog en dat Waldo daar zijn ouders kwijtraakt. Ik zou er niet aan moeten denken mijn ouders op deze manier kwijt te raken. Ik denk ook niet dat ik zo dapper als Waldo was geweest. Juist daarom sprak dit boek mij zo aan en natuurlijk de verkrachting van Vera, want dat zou mij ook kunnen overkomen.

'Phileine zegt sorry' vond ik ook een erg leuk boek, omdat ik mezelf er wel een beetje in terugzag. Ik kon me erg inleven, maar af en toe moest ik wel even goed nadenken wat ze bedoelde, omdat ze soms ingewikkelde taalgebruik had. Toch was het een superleuk boek om te lezen.

Dan is er nog één boek die ik leuk vond en dat was: 'Indische duinen'. Dit vond ik een interessant boek, omdat ik houd van detectiveachtige dingen. Het is dan geen detective, maar wel een zoektocht naar het verleden van de hoofdpersoon. Het is leuk als je langzamerhand achter iemands verleden komt en ik leefde met de hoofdpersoon mee, omdat het me vreselijk lijkt je verleden niet te kennen. Het was zeer boeiend hoe hij reageerde op nieuwe dingen uit zijn verleden. Dit boek was echt de moeite waard om te lezen.

Na deze drie boeken vond ik alleen de gedichten nog leuk, omdat het iets nieuws was. Dat komt omdat ik nog nooit echt gedichten had gelezen en verklaard. Je leert weer nieuwe dingen en gaat er anders tegen aan kijken. Het is altijd leuk om nieuwe dingen te leren.

Nu de boeken die ik niet echt leuk vond. Het eerste boek, nog een beetje interessant, was: 'Tralievader'. Het was een boek dat raar in elkaar zat. Het ging over een vader met kinderen die in een concentratiekamp had gezeten en heel de tijd dingen vergeleek met het kamp. Verder zei hij heel vaak 'ik heb kamp', maar wat er daar echt gebeurd was wordt niet verteld. Dat vond ik erg jammer. Het boek heeft iets boeiends, maar is niet leuk om te lezen.

Dan komt: 'Hersenschimmen'. Dit vond ik geen leuk boek, omdat er heel de tijd van alles werd herhaald vanwege de dementie van Maarten. Dat was erg irritant, maar het was wel weer boeiend, omdat je ziet hoe dementie in elkaar steekt. Om een zodanig boek te lezen is absoluut niet leuk.

Als laatste het boek 'Overspel'. Dit vond ik absoluut geen leuk boek, omdat het een moeilijk boek was om te lezen. Er zaten drie verhaallijnen in en op een gegeven moment wist ik niet meer bij welke verhaallijn ik aan het lezen was. Dan is het erg moeilijk om te volgen waar het boek over gaat.